

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ เป็นการเสนอการสรุปผลการวิจัย การอภิปราย และการเสนอแนะของ  
การวิจัย เรื่องการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป  
พุทธศักราช 2527 ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล โดยจะขอเสนอตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป  
พุทธศักราช 2527 ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตการวิจัยโดยสังเขปคือ ดำเนินการวิจัยตามกระบวนการประเมิน  
ของแบบจำลองซิบ (CIPP Model) โดยมุ่งประเมินส่วนต่าง ๆ คือ

1. การประเมินบริบท (Context Evaluation) คือ การประเมินความสอดคล้อง  
ระหว่างหลักสูตรกับปัจจัยภายนอก และการประเมินความเหมาะสมของความมุ่งหมายของหลักสูตร  
โครงสร้าง และเนื้หาสาระของหลักสูตร

2. การประเมินปัจจัย เมืองต้น (Input Evaluation) คือ การประเมินความ  
เหมาะสมสมสอดคล้องของปัจจัย เมืองต้น คือ อาจารย์ นักศึกษา และส่วนประกอบต่าง ๆ ที่  
สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน

3. การประเมินกระบวนการผลิต (Process Evaluation) คือ การประเมิน  
ความเหมาะสมล่อคล้องของกระบวนการจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลการเรียน  
การสอน

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) คือ ประเมินคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป พ.ศ.2527 ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ว่า เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในความนุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ เพียงใด

#### วิธีคำนวณการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้รวมทั้งสิ้น 635 คน ประกอบด้วย

1. อาจารย์ จำนวน 145 คน
2. นักศึกษา จำนวน 181 คน
3. ผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 217 คน
4. นายจ้างของผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 32 คน
5. อาจารย์ที่ปรึกษาของผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 60 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความนุ่งหมายของหลักสูตรกับบัณฑิตภายนอก 1 ชุด และแบบประเมิน 5 ชุด โดยมีรายละเอียดของแบบประเมินดังนี้

1. แบบประเมินสำหรับอาจารย์
2. แบบประเมินสำหรับนักศึกษา
3. แบบประเมินสำหรับผู้สำเร็จการศึกษา
4. แบบประเมินสำหรับนายจ้างของผู้สำเร็จการศึกษา
5. แบบประเมินสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาของผู้สำเร็จการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการ 2 วิธี คือ ข้อมูลจากอาจารย์และนักศึกษาจากวิทยาเขตทั้ง 5 แห่ง ผู้วิจัยนำส่งแบบประเมินและเก็บคืนด้วยตนเอง ส่วนข้อมูลจากผู้สำเร็จการศึกษา นายจ้างและอาจารย์ที่ปรึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลโดยทางไปรษณีย์ ทั้งนี้ได้ส่งแบบประเมินของอาจารย์ไปจำนวน 165 ชุด ได้รับคืนมาจำนวน 145 ชุด ส่วนแบบประเมินของนักศึกษาส่งไปจำนวน 203 ชุด ได้รับคืนมา 181 ชุด สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาส่งแบบประเมินไปจำนวน 314 ชุด ได้คืนมา 217 ชุด นายจ้างส่งไป 65 ชุด ได้คืนมา 32 ชุด และแบบประเมินของอาจารย์ที่ปรึกษาส่งไป 134 ชุด ได้คืนมา 60 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ใช้ค่าสถิติ ร้อยละ ค่าน้ำหนึ่งเลขคณิต  
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t

### สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้เป็น 5 ตอน คือ

#### ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน ปรากฏดังนี้

1. อาจารย์ พมว่า อาจารย์ส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 45 ปี มีประสบการณ์ด้านการสอน มากกว่า 20 ปี มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเอกคหกรรมศาสตร์ทั่วไป มีวิชาที่อาจารย์ต้องรับผิดชอบในปีการศึกษา 2531 จำนวน 5 รายวิชาหรือมากกว่านี้ โดยมีชั่วโมงสอนเฉลี่ยสัปดาห์ละ 15-18 คาบ นอกจากการสอนยังทำงานด้านบริการ กิจการนักศึกษา และเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาด้วย

2. นักศึกษา ผลสรุปสถานภาพของนักศึกษาพบว่า นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-22 ปี มีความรู้พื้นฐานระดับ ปวช. ปีที่ 3 ก่อนเข้าศึกษาในวิทยาเขต เทคุุงใจที่ทำให้เข้าศึกษาในสาขานี้ คือ มีความสนใจสาขานี้มากและผู้ปกครองต้องการให้เรียนต่อ ส่วนเทคุุงใจที่ทำให้ศึกษาต่อระดับ ปวส. คือ ต้องการเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น และนักศึกษาส่วนใหญ่มีความสนใจสาขาวิชานี้มาก

3. ผู้สำเร็จการศึกษา จากข้อมูลสรุปได้ว่า ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 22-23 ปี มีความรู้พื้นฐานระดับ ปวช. ปีที่ 3 ก่อนที่จะได้ศึกษาในวิทยาเขต และมีความสนใจสาขาวิชานี้มาก ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพแล้ว โดยทำงานในบริษัทเอกชน และประกอบธุรกิจส่วนตัว เป็นส่วนมาก ส่วนประสบการณ์ในการทำงาน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์น้อยกว่า 6 เดือน สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาที่ศึกษาต่อ โดยมากศึกษาต่อสาขาวิชาเอกคหกรรมศาสตร์ทั่วไป และศิลปประดิษฐ์ในระดับชั้นปีที่ 1

4. นายจ้าง นายจ้างของผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 31-35 ปี เพศหญิง มีพื้นความรู้สายอาชีพ สาขาวิชา พนิชยศาสตร์และคหกรรมศาสตร์ มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี และนายจ้างของผู้สำเร็จการศึกษามีอายุการทำงานระหว่าง 4-6 ปี และ 7-10 ปี เป็นส่วนใหญ่ โดยมีระยะเวลาทำงานร่วมกับผู้สำเร็จการศึกษาน้อยกว่า 6 เดือน

5. อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26-30 ปี และ 36-40 ปี มีวุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท สาขาวิชากรรมศาสตร์ทั่วไปและคหกรรมศาสตร์ ศึกษา โดยทำการสอนในสถานศึกษาสังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และวิทยาลัยครุเข็มส่วนใหญ่ ระยะเวลาทำงานด้านการสอนระหว่าง 1-5 ปี และ 11-15 ปี โดยมีระยะเวลาที่ทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาของผู้สำเร็จการศึกษาน้อยกว่า 1 ปี และ 1 ปี 7 เดือน - 2 ปี

#### ตอนที่ 2 ผลสรุปการประเมินบริบท (Context Evaluation) จำแนกได้ดังนี้

คือ

1. ผลสรุปการประเมินความสอดคล้องระหว่างความมุ่งหมายของหลักสูตรกับปัจจัยภายนอก พบว่า วัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาการศึกษาของวิทยาเขต วัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาการศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาการศึกษา ศึกษา และศิลปวัฒนธรรม และวัตถุประสงค์ด้านการอาชีวศึกษาของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 6 มีความสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งการกำหนดวัตถุประสงค์จะเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพเศรษฐกิจและสังคม เป็นสำคัญ ส่วนนโยบายของแผนต่าง ๆ นั้นถูกกำหนดขึ้นตามวัตถุประสงค์ของแผนนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า นโยบายการจัดการศึกษาทั้ง 4 ระดับ มีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน และไม่ปรากฏว่ามีนโยบายข้อใดที่กล่าวไว้ขัดแย้งกัน และเมื่อพิจารณาความมุ่งหมายของหลักสูตรนี้กับนโยบายของแผนการศึกษาทุกระดับแล้วพบว่า ความมุ่งหมายทุกข้อมีความสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาของแผนการศึกษาทุกระดับ ดังนั้นอาจสรุปได้ว่าความมุ่งหมายของหลักสูตรนี้มีความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบันด้วย

2. ผลสรุปการประเมินความสอดคล้องภาย ในของหลักสูตร ประกอบด้วยความมุ่งหมาย โครงสร้าง และเนื้อหาสาระของหลักสูตร

2.1 ความมุ่งหมายของหลักสูตร ความมุ่งหมายของหลักสูตรได้รับการประเมินว่า มีความชัดเจนของภาษาที่ใช้และง่ายต่อการเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดผลจริงได้มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม และมีการระบุถึงความเป็นนักคหกรรมศาสตร์ที่ดี อยู่ในระดับค่อนข้างมาก

2.2 โครงสร้างของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรได้รับการประเมินดังนี้ คือ โครงสร้างตลอดหลักสูตร ซึ่งมีหน่วยกิตรวมไม่ต่ำกว่า 90 หน่วยกิต ประกอบด้วย วิชาพื้นฐาน

20 หน่วยกิต วิชาชีพ 65 หน่วยกิต ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่มวิชา ได้แก่ กลุ่มวิชาแกนคหกรรมศาสตร์ 15 หน่วยกิต กลุ่มวิชาชีพเฉพาะสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป 35 หน่วยกิต กลุ่มวิชาชีพเลือกสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป 15 หน่วยกิต และวิชาเลือกเสริม 5 หน่วยกิตนั้น เป็นโครงสร้างที่มีความเหมาะสมสมดี สำหรับหน่วยกิจรายวิชาส่วนใหญ่ได้รับการประเมินว่าเหมาะสมสมดีแล้ว เช่นกัน

**2.3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร** เนื้อหาสาระของหลักสูตรนี้ได้รับการประเมินว่าโดยทั่วไป มีความน่าสนใจและความทันสมัยค่อนข้างมาก และมีความชัดเจนกันอย่างรายวิชา อีกอยู่บ้าง ส่วนปริมาณของ เนื้อหา มีความเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิตค่อนข้างมาก รวมทั้งการจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ได้รับการประเมินว่ามีความเหมาะสมค่อนข้างมาก เช่นกัน นอกจากนี้ยังมีรายวิชาที่อาจารย์ผู้สอนรายวิชาต่อไปนี้ทั้งหมดประเมินว่า มีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพมากที่สุด ได้แก่ วิชาคอกไม้สด การเชี่ยนลวดลายด้วยสี เครื่องห้อมและของชำร่วย อาหารจำนวนมาก อาหารค็อกเทล เค้กและการแต่งหน้าเค้ก และวิชาอาหารอบ สำหรับความจำ เป็นของ เนื้อหาที่มีต่อการประกอบอาชีพส่วนใหญ่มีความจำ เป็นต่อการประกอบอาชีพค่อนข้างมาก โดยเฉพาะวิชาหลักศิลป์และดอกไม้ประดิษฐ์ ส่วนวิชาที่พบว่า ไม่มีความจำเป็นต่อการประกอบอาชีพเลย ได้แก่ วิชาเครื่องหนังและการทำนาติก และเนื้อหารายวิชาส่วนใหญ่ได้รับการประเมินว่า มีความเพียงพอแล้ว ส่วนรายวิชาที่มีความจำ เป็นต่อการประกอบอาชีพแต่เนื้อหาไม่เพียงพอ ได้แก่ วิชาแกะสลัก การเชี่ยนลวดลายด้วยสี และดอกไม้ประดิษฐ์

### ตอนที่ 3 สรุปผลการประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation)

**1.** ผลการประเมินด้านอาจารย์และนักศึกษาในวิทยาเขต โดยอาจารย์ร่วมกับนักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษาและนักศึกษาในวิทยาเขต โดยอาจารย์ร่วมกับนักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา พนว่า เมื่อพิจารณาแต่ละวิทยาเขตและในภาพรวมแล้วทุกวิทยาเขต อาจารย์และนักศึกษาในหลักสูตรนี้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ยกเว้นเรื่องความเสมอภาค ในการปฏิบัติตนของอาจารย์ต่อนักศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยการประเมินอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย

**2.** ผลการประเมินด้านส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ห้องฝึกปฏิบัติการ วัสดุอุปกรณ์ฝึกปฏิบัติ โสคหศูนย์ปกรณ์ ห้องสมุดและห้องประชุมโรงเรียน ส่วนใหญ่ได้รับการประเมินว่า มีความเพียงพอค่อนข้างน้อย บางชนิดมีคุณภาพค่อนข้างต่ำ และมี

ความสะดวกในการใช้บริการค่อนข้างน้อย ยกเว้นห้องเรียนภาคทฤษฎี มีความเพียงพอ ค่อนข้างมาก คุณภาพดีค่อนข้างมากและมีความสะดวกในการใช้บริการค่อนข้างดีด้วย สำหรับห้องปฏิบัติการตัดเย็บเสื้อผ้ามีความเพียงพอค่อนข้างมาก ตำราภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และวารสารทางวิชาการ มีความเพียงพอ คุณภาพ และความสะดวกในการใช้บริการติดค่อนข้างมาก ส่วนเครื่องฉายสไลด์ได้รับการประเมินว่ามีคุณภาพดีค่อนข้างมาก เช่นกัน

#### ตอนที่ 4 สรุปผลการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation)

1. ด้านการจัดการเรียนการสอน อาจารย์ร่วมกับนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาได้ประเมินความเหมาะสมของการจัดการเรียนการสอน พoSruปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนโดยทั่วไปดีค่อนข้างมาก ยกเว้นเรื่องความเหมาะสมของการใช้สื่อประกอบการสอน และความน่าสนใจของบรรยายการเรียนภาคทฤษฎี ที่ได้รับการประเมินว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย

2. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน อาจารย์ร่วมกับนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา ประเมินว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ยกเว้นในเรื่อง การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน เกณฑ์การวัดและประเมินผล การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินการสอนของอาจารย์ และปรับปรุงการสอนตามผลการประเมิน ได้รับการประเมินว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย

#### ตอนที่ 5 ผลสรุปการประเมินผลผลิต

อาจารย์ นายจ้าง และอาจารย์ที่ปรึกษาของผู้สำเร็จการศึกษา ส่วนใหญ่ได้ประเมินคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ว่า เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะทั่วไปและคุณลักษณะด้านวิชาชีพตรงตามที่กำหนดไว้ในความมุ่งหมายของหลักสูตรในระดับค่อนข้างมาก

#### อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่ามีประเด็นที่น่าสนใจและควรนำมาอภิปรายดังนี้คือ

##### 1. ข้อมูลการประเมินบริบท (Context Evaluation)

1.1 การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความมุ่งหมายของหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป พ.ศ.2527 พนว่า ความมุ่งหมาย

ของหลักสูตรนี้มีความสอดคล้องกับนโยบายระดับต่าง ๆ ในปัจจุบันบางส่วน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าความมุ่งหมายของหลักสูตรนี้ ตอบสนองต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบันด้วยดังที่ สังค อุทرانันท์ (2528: 222) กล่าวว่าความมุ่งหมายของหลักสูตรที่ดีนั้น จะต้องสนองความต้องการของสังคมและของชาติได้ด้วย อ扬่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากสภาพที่เป็นจริงจะพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรนี้ใช้ระยะเวลาในการทำงานทำค่อนข้างนาน พิจารณาจากระยะเวลาของนายจ้างที่ร่วมทำงานกับผู้สำเร็จการศึกษาโดยมากจะน้อยกว่า 6 เดือน อันเป็นผลให้ตัวเลขผู้ว่างงานในสาขานี้มีจำนวนมาก นอกจากนี้ครูอาจารย์ นักศึกษานายจ้าง ยังให้ข้อเสนอแนะว่า วิชาชีพคหกรรมศาสตร์มุ่งเน้นในเชิงอุรุกิจให้มากขึ้น ซึ่งจะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดอยู่ก่อนแล้ว ดังนั้น จึงควรที่จะพิจารณาที่เนื้อหาสาระของหลักสูตรและภาระน้ำหนักสูตรไปใช้ ว่าจะทำอย่างไรจึงจะตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสังคมดังกล่าว.

## 1.2 การวิเคราะห์ความสอดคล้องภายในของหลักสูตร ประกอบด้วย ความมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร และเนื้อหาสาระของหลักสูตร

1.2.1 ความมุ่งหมายของหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป พ.ศ.2527 ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ได้รับการประเมินว่าภาษา มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย และสามารถนำไปปฏิบัติให้เกิดผลจริง ได้ค่อนข้างมาก มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมในระดับค่อนข้างสูง และมีการระบุถึงความเป็นนักคหกรรมศาสตร์ที่ดีค่อนข้างมากด้วย ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นคุณลักษณะของความมุ่งหมายของหลักสูตรที่ดีทั้งสิ้น ดังที่ สังค อุทرانันท์ (2528: 222) กล่าวว่าหลักสูตรที่ดีจะต้องดึงดูดมนต์เสน่ห์ทางด้านของการศึกษา สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและผู้เรียน มุ่งเสริมสร้างค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ส่งเสริมคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้เรียน เป็นจุดมุ่งหมายที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการศึกษามากที่สุด ข้อเจนไม่คลุมเครือ มีความยืดหยุ่น และเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์

1.2.2 โครงสร้างของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป พ.ศ.2527 ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มีลักษณะเป็นโครงสร้างแบบหน่วยกิต การจัดรายวิชาและเนื้อหาจะสมบูรณ์และเสร็จสิ้นในแต่ละภาค

การศึกษา การกำหนดหน่วยกิตแต่ละวิชาจึงต้องกำหนดให้เหมาะสม เพื่อมิให้รายวิชา กระจำากเกินไป (วิชัย วงศ์ใหญ่ 2530: 67) จะนับผู้วิจัยจึงได้ประเมินความเหมาะสม ของจำนวนหน่วยกิตของหลักสูตรนี้ ดังปรากฏรายละเอียดดังนี้คือ หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 90 หน่วยกิต ประกอบด้วย หมวดวิชาพื้นฐาน 20 หน่วยกิต หมวดวิชาชีพ 65 หน่วยกิต ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มวิชาแกนคหกรรมศาสตร์ 15 หน่วยกิต กลุ่มวิชาชีพ เอกพาณิชย์สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป 35 หน่วยกิต กลุ่มวิชาชีพเลือกสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป 15 หน่วยกิต และหมวดวิชาเลือก เสรี 5 หน่วยกิต ได้รับการประเมินว่า เป็นโครงสร้างที่มี ความเหมาะสมดีแล้ว อย่างไรก็ตาม อาจารย์บางส่วนมีความเห็นว่ารายวิชาที่บรรจุในหมวดวิชา ต่าง ๆ บางรายวิชาซึ้งไม่เหมาะสม อาทิ เช่น วิชาในกลุ่มวิชาชีพเฉพาะสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ ทั่วไป คือ วิชาเทคนิคการตัดเย็บเสื้อ 3 (เลือเทเลอร์) และวิชาเกษตรในครัวเรือน ควรเปลี่ยน ไปอยู่ในกลุ่มวิชาชีพเลือกสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป เพราะมีความจำเป็นต่อการประกอบอาชีพ น้อย และรายวิชาหลักศิลป์ ควรนำมารบรรจุไว้ในกลุ่มวิชาแกนคหกรรมศาสตร์ เนื่องจาก เป็นวิชา ที่นักศึกษาระบุสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมได้เป็นอย่างดี และเป็นวิชาที่มีเนื้อหาสาระ เกี่ยวพันกับรายวิชาอื่น ๆ อีกมาก เช่น ศิลปประดิษฐ์ การปรับปรุงบุคลิกภาพ การจัดและตกแต่ง บ้าน การตัดเย็บเสื้อผ้า เป็นต้น

สำหรับจำนวนหน่วยกิตรายวิชาได้รับการประเมินว่ามีหน่วยกิต ความเหมาะสมดีแล้ว เช่นกัน มีส่วนน้อยที่ได้รับการประเมินว่ามีหน่วยกิตรายวิชาน้อยเกินไป ได้แก่ วิชาภาษาไทย ควรเป็น 4 หน่วยกิต และแยกสอนเป็นภาษาไทย 1 และภาษาไทย 2 เคมี คหกรรม ควรเป็น 4 หน่วยกิต และศิลปะพื้นบ้าน ควรเพิ่มเป็น 2 หน่วยกิต นอกจากนั้นยัง มีรายวิชาบางรายวิชาที่อาจารย์ส่วนหนึ่งประเมินว่ามีหน่วยกิตรายวิชาอดีแล้ว แต่อีกส่วนหนึ่ง ประเมินว่ามีหน่วยกิตรายวิชาน้อยเกินไปอย่างลงทะเบียน ๆ กัน ได้แก่ วิชาศิลปประดิษฐ์ 1 ชีงควร เพิ่มเป็น 3 หน่วยกิต วิชาเทคนิคการตัดเย็บเสื้อ 2 ควรเพิ่มเป็น 4 หน่วยกิต วิชาภัจจุบัน ควรเพิ่มเป็น 3 หน่วยกิต ควรเพิ่มเป็น 3 หน่วยกิต วิชาเย็บควรเพิ่มเป็น 3 หน่วยกิต วิชาจักษณ์ ควรเพิ่มเป็น 3 หน่วยกิต และวิชาถัก ทอ ควรเพิ่มเป็น 3 หน่วยกิต โดยทุกวิชาให้เพิ่มขึ้นมองปฏิบัติ

#### 1.2.3 เนื้อหาสาระของหลักสูตร เนื้อหาสาระของหลักสูตร

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป พ.ศ.2527 โดยทั่วไปได้รับการ ประเมินจากอาจารย์ผู้สอน นักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษาว่ามีความน่าสนใจและมีความทันสมัย

ค่อนข้างมาก เนื่องจากความช้าช้อนกับรายวิชาอื่นอยู่บ้าง ส่วนปริมาณเนื้อหารายวิชานี้ความ  
เหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิตค่อนข้างมาก รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมิน  
ผล ให้รับการประเมินว่ามีความเหมาะสมกับค่อนข้างมาก เช่นเดียวกัน

สำหรับประโยชน์ของเนื้อหารายวิชาต่าง ๆ ที่มีค่าของการ  
ประกอบอาชีพ ได้รับการประเมินจากอาจารย์ผู้สอนว่ารายวิชาส่วนใหญ่มีประโยชน์คือการ  
ประกอบอาชีพค่อนข้างมาก และมีรายวิชาที่มีประโยชน์คือการประกอบอาชีพมากที่สุดคือ วิชา  
คอกไนส์ค การเขียนจւลคล้ายด้วยสี เครื่องหมายและของชำร่วย อาหารจำนวนมาก อาหาร  
คอกเทล เค้กและอาหารแต่งหน้าเค้ก และวิชาอาหารออม ซึ่งวิชาต่าง ๆ เหล่านี้เป็นรายวิชา  
ในกลุ่มวิชาชีพ เลือก สาขาวิชากรรมศาสตร์ทั่วไป ซึ่งเป็นวิชาที่ให้นักศึกษาได้เลือกเรียนตามความ  
สนใจและความถนัด หรือบางวิทยา เนต เปิดขึ้นความความพร้อมของสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า  
ควรที่จะพิจารณานำรายวิชาต่าง ๆ เหล่านี้มาเป็นวิชาในกลุ่มวิชาแกนคหกรรมศาสตร์ เพื่อให้  
นักศึกษาทุกคนได้มีโอกาสเรียนรู้อย่างทั่วถึง

ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาประเมินว่า เนื้อหารายวิชาต่าง ๆ มีความจำเป็นคือการประกอบอาชีพค่อนข้างมาก โดยเฉพาะวิชาหลักศิลป์และศอกใบ้ประดิษฐ์ ทั้งนี้ เพราะวิชาหลักศิลป์ เป็นวิชาที่นิยมที่จะนำไปใช้ในการศึกษาวิชาอื่น ๆ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวประจาวันได้อย่างดีเยี่ยม สำหรับวิชาศอกใบ้ประดิษฐ์นั้นคือ เป็นรายวิชาที่สำคัญมากสำหรับสาขาวิชากรรมศาสตร์ทั่วไป ด้วยเหตุผลสำคัญประการหนึ่งคือ ผู้สำเร็จการศึกษาจำนานวนมากประกอบอาชีพทางด้านศอกใบ้ประดิษฐ์ ทั้งในสังคมที่รับจ้าง และเป็นผู้ค้าเนินกิจการเองแล้ว รายวิชานี้ได้รับการประเมินจากผู้สำเร็จการศึกษาว่า ยังมีเนื้หาไม่เพียงพอที่จะนำไปประกอบอาชีพได้ดีเท่าที่ควร นอกจากรับนั้นยังมีวิชาแกะสลัก และการเขียนลวดลายด้วยสี ที่มีความจำเป็นคือการประกอบอาชีพค่อนข้างมาก แต่เนื้อหารายวิชาไม่เพียงพอ และสำหรับการประเมินครั้งนี้ผู้สำเร็จการศึกษา ข้อเสนอแนะว่า ควรสอนวิชาภาษาอังกฤษให้กับนักศึกษาให้มากขึ้น เชิงลักษณะ ดังนั้น จึงต้องปรับเปลี่ยนหลักเกณฑ์ในการเลือกเนื้อหารวิชา ซึ่งกล่าวโดย สุมิตร คุณานุกร (2523: 81 ล. 87) ที่ว่า การเลือกเนื้อหารวิชาต้องคำนึงถึงความเชื่อถือได้ และความเป็นแก่นสารของความรู้ สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในสังคม มีความสมดุลย์ระหว่างความกว้างและความลึกซึ้ง สนองความต้องการของหมายเหตุ จึงต้องปรับเปลี่ยนหลักเกณฑ์ในการเลือกเนื้อหารวิชา ซึ่งจะทำให้เกิดความต้องการและความสนใจของผู้เรียน รวมทั้งสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนด้วย อีกทั้งการประเมินจะ

สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในการเลือกเนื้อหาวิชา แต่มีข้อที่ควรพิจารณาประการหนึ่งก็คือ หลักสูตรนี้ได้ถูกร่างขึ้นโดยคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรชุดหนึ่ง จำนวน 52 คน (วิทยาลัย เทคโนโลยีและอาชีวศึกษา : คำนำ) และได้ถูกนิยามพัฒนาต่อโดยอาจารย์จากคณะ คหกรรมศาสตร์ ร่วมกับครุ-อาจารย์ในวิทยาเขตต่าง ๆ เพื่อจัดทำประมวลการสอนและชุดแบบเรียนเพื่อใช้ในการสอน ซึ่งเป็นการคัดเลือกเนื้อหาวิชาแบบที่เรียกว่า การใช้ความคิดเห็นตัดสิน (Judgemental Procedure) อาจมีข้อบกพร่องคือ หากกลุ่มผู้พัฒนาหลักสูตรเหล่านี้เกิดความล้าเอียงและใช้หักคนคิดส่วนตัว ในการตัดสิน เนื้อหาวิชาในหลักสูตรจะไม่บรรลุตามความมุ่งหมาย ดังนั้นเพื่อให้เนื้อหาวิชามีความสมบูรณ์ขึ้น ควรจะใช้วิธีการอื่นร่วมด้วย เช่น การใช้ความคิดเห็นส่วนรวม (Consensual Procedure) และใช้ข้อมูลจากการวิจัย หรือทดลอง (Experimental Procedure) เพื่อให้เนื้อหาของหลักสูตรตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและผู้เรียนอย่างแท้จริง (สุมิตรา คุณานุกร 2523: 90-95)

## 2. ข้อมูลการประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation)

2.1 ข้อมูลด้านการประเมินอาจารย์ในวิทยาเขตและนักศึกษา จากการประเมินของอาจารย์ ร่วมกับนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า อาจารย์และนักศึกษาในหลักสูตรสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ทั่วไป มีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรนี้ในระดับค่อนข้างมาก ยกเว้นในเรื่องความเสมอภาคในการปฏิบัติตนของอาจารย์ต่อนักศึกษา ที่ได้รับการประเมินจากนักศึกษาว่ามีค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักศึกษาที่เรียนสาขานี้ เป็นนักศึกษาหญิง เกือบทั้งหมด และอาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ยค่อนข้างสูง จึงปักครองด้วยระเบียบวินัยที่ค่อนข้างเคร่งครัด ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในวัยที่ต้องการแสดงความคิดความเห็นอย่างอิสระ ในช่วงที่จะดำเนินวิธีชีวิตในสถานศึกษาภายใต้กรอบระเบียบที่เคร่งครัดมากนัก จึงทำให้นักศึกษาคิดว่าการประพฤติตามกฎบัตรของครอบครัว เป็นผลให้อาจารย์ผู้สอนบางส่วนไม่พอใจ และปฏิบัติกับคนอย่างไม่ยุติธรรม

สำหรับพื้นความรู้ของนักศึกษามีข้อที่น่าสังเกต คือ นักศึกษาที่มีวุฒิ วช.1 และ วช.2 ได้รับการประเมินว่ามีพื้นความรู้เหมาะสมน้อยกว่าผู้ที่จบ ปวช. มีที่ 3 ซึ่งข้อมูลนี้อาจเป็นเครื่องชี้แนะนำให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ดำเนินการในการที่จะปรับระดับพื้นฐานความรู้ของผู้จบ วช.1 และ วช.2 ให้เท่าเทียมกับผู้จบ ปวช. มีที่ 3 ก่อนเข้าศึกษาในหลักสูตรนี้

2.2 ข้อมูลด้านการประมีนส่วนประกอบอื่น ๆ ที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน พบว่า ห้องเรียนภาคทฤษฎีมีปริมาณเพียงพอคุณภาพค่อนข้างดีและมีความสะดวกในการใช้ค่อนข้างมาก สำหรับห้องฝึกปฏิบัติ วัสดุอุปกรณ์ในห้องฝึกปฏิบัติ ห้องสมุด ห้องประชุมและโถงทัศนูปกรณ์ ส่วนใหญ่มีปริมาณค่อนข้างน้อย คุณภาพค่อนข้างดี และมีความสะดวกในการใช้บริการค่อนข้างน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องจากวิทยาเขตต่าง ๆ ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล (วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา) เป็นวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษามาก่อน อาคารสถานศึกษาคลอดจนวัสดุอุปกรณ์ค่อนข้างเก่า และล้าสมัย ซึ่งสถาบันต้องใช้งบประมาณจำนวนมากในการสนับสนุนปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ แต่ก็ยังไม่เพียงพอที่จะตอบสนองความต้องการของอาจารย์และนักศึกษาอย่างไร้ความจากข้อเสนอแนะมีสิ่งที่น่าสนใจคือในเรื่องความสะดวกในการใช้บริการของสิ่งค่อนข้างมาก ยังขาดความคล่องตัว ซึ่งสามารถพิจารณาปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ อาทิ เช่น ความสะดวกในการให้บริการของห้องสมุด ซึ่งควรเบิดใช้บริการเข้า夜และปิดให้บริการหลังจากเลิกเรียนแล้ว ส่วนใหญ่เป็นเวลาที่นักศึกษาสามารถเข้าใช้บริการได้เพียงที่ ส่วนความสะดวกในการเดินทางและใช้อุปกรณ์ โถงทัศนูปกรณ์ ซึ่งแต่ละวิทยาเขตขาดการประชาสัมพันธ์ให้คณาจารย์ได้ทราบถึง ปริมาณและประเภทของวัสดุและอุปกรณ์โถงทัศนูปกรณ์ เมื่ออาจารย์ผู้สอนไม่ทราบว่าตนสามารถใช้บริการสิ่งใดได้บ้าง อาจทำให้เข้าใจว่า เพราะเมื่ออุปกรณ์เหล่านี้ไม่มีหรือมีแต่ เนิร์ยังและใช้ไม่สะดวก

จากการวิจัยอาจกล่าวได้ว่า ส่วนประกอบต่าง ๆ ที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนมีปริมาณคุณภาพ และความสะดวกในการใช้บริการค่อนข้างน้อย อันถือว่า เป็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญยิ่งสำหรับผู้ใช้หลักสูตร ควรที่ผู้บริหารและหน่วยงานกลางค้องรวมรับผิดชอบ จัดบริการสิ่งค่อนข้าง เหล่านี้ให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น ดังที่ สังค อุทราณันท์ (2528: 265) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรจะได้พยายามจัดทำหรือจัดทำแหล่งวิชาการต่าง ๆ ซึ่งจะให้เกิดประโยชน์และสะดวกแก่การใช้หลักสูตร และจากสภาพความเป็นจริงจะพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ของส่วนประกอบต่าง ๆ ที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนต่าง ๆ เหล่านี้แล้ว ครูอาจารย์ผู้สอนยังประสบกับปัญหาของความล้าช้าจากการได้รับเอกสารหลักสูตร อาทิ เช่น ประมวลการสอนและชุดแบบเรียน อีกด้วย นอกจากนี้ในปัจจุบันมีวิทยาเขตหลายแห่ง กำลังขยายตัวโดย เปิดสอนระดับปริญญาตรี อาทิ เช่น วิทยาเขตพระนคร (เปิดสอนมีการศึกษา 2531) วิทยาเขตไชยวัฒ วิทยาเขต

เทคนิคภาคใต้ (กำลังจะเป็นสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์) ขณะนี้หากปัจจัยต่าง ๆ ที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนยังคงอยู่มาก อาจจะเป็นอุปสรรคในการผลิตบัณฑิตที่มีประสิทธิภาพในอนาคต

### 3. ข้อมูลการประเมินกระบวนการการผลิต (Process Evaluation)

3.1 ค้านการจัดการเรียนการสอน ผลการประเมินของอาจารย์ร่วมกับนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า การจัดการเรียนการสอนความหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ที่ว่าไป ในวิทยาเขตค่าง ฯ มีความหมายสูงอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ยกเว้นเรื่องความน่าสนใจของบรรยายการ เรียนภาคทฤษฎี ได้รับการประเมินว่า มีความหมายสูงอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องจากอาจารย์ส่วนใหญ่ ยังใช้เทคนิคการสอนแบบบรรยายเป็นส่วนมาก และรองลงมา อาจารย์ให้นักศึกษาทำรายงานกลุ่ม และรายงานส่วนบุคคล ค่อนข้างมาก เช่นกัน นอกจากนั้นผลการวิจัยยังพบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ ใช้สื่อประกอบการสอนไม่ค่อยเหมาะสม ซึ่งอาจเป็นเหตุผลสูญเสียการสอนไม่เพียงพอ และมีคุณภาพค่อนข้างค่า ประกอบกับการเบิกบานและใช้บริการค้องคิดค่อข้อของล่วงหน้าจากฝ่ายผู้รับผิดชอบ ทำให้ขาดความคล่องตัวในการใช้บริการ ซึ่งนักศึกษาเองได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ผลคือลังกันว่า อาจารย์ควรปรับปรุงวิธีการสอนและเนื้อหาให้ทันสมัย ในขณะเดียวกันควรคำนึงถึงความคุ้มค่า ของค่าใช้จ่ายที่นักศึกษาจะต้อง支付 เลยไปในการซื้อวัสดุอิฐด้วย .. นอกจากนั้นผู้สำเร็จการศึกษา ได้เสนอแนะให้สถานศึกษาเปิดโอกาสให้มีการฝึกงานกันอย่างจริงจังในสถานประกอบการ ซึ่งการฝึกงานจะอันวยประโยชน์อย่างยิ่งต่อนักศึกษา ตั้งที่ เสาร์แวร เมืองแก้ว (2531: 29) กล่าวว่า การฝึกงานทำให้นักศึกษามีประสบการณ์ด้านต่าง ๆ เหราจะจำเป็นต้องทำความรู้ทางทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานจริง

3.2 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ยการประเมินของอาจารย์ร่วมกับนักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา พบว่ามีความหมายสูงของ การวัดและประเมินผลอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ยกเว้นเรื่องการเบิกโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผน หลักเกณฑ์การวัดและประเมินผล การเบิกโอกาสให้ผู้เรียนประเมินการสอนของอาจารย์ และการปรับปรุงการสอนความผลการประเมิน ได้รับการประเมินว่ามีความหมายสูงอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย นอกจากนั้นนักศึกษาบางท่านว่าอาจารย์บางส่วนขาดความยุติธรรมในการวัดและประเมินผลการเรียน

4. ข้อมูลการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ค่าเฉลี่ยการประเมินคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ตามการประเมินของอาจารย์, นายจ้าง และผู้สำเร็จการศึกษาพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะที่ทั่วไปและคุณลักษณะเฉพาะทางวิชาชีพ ตรงตามที่กำหนดไว้ในความมุ่งหมายของหลักสูตรในระดับค่อนข้างมาก สำหรับนายจ้างมีความค้องการให้ผู้สำเร็จการศึกษา มีคุณลักษณะต่าง ๆ มากกว่าที่เป็นอยู่จริง ในด้านความคิดสร้างสรรค์ความสนใจในการค้นคว้าหาความรู้ การแก้ปัญหาโดยหลักการและเหตุผล การเป็นผู้รู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล ความรู้ความสามารถในวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ ความสามารถในการให้คำแนะนำผู้อื่น และการเป็นผู้วิเคราะห์วิจารณ์โดยใช้เหตุผล ซึ่งนายจ้างมีความต้องการคุณลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะของการวิจัยครั้งนี้เพื่อเป็นข้อพิจารณาสำหรับสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล คณศึกษาและศรีวิหารและครุศาสตร์ในการพัฒนาหลักสูตร

#### 1. ข้อ เสนอแนะสำหรับสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

## 1.1 ให้ความช่วยเหลือคณะและวิทยาเขตเกี่ยวกับผู้เขียนช่วยทางด้าน

#### 1.2 สนับสนุนในด้านการจัดสร้างอาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์การเรียน

ก้าวสู่ฯ

### 1.3 ให้ความสำคัญการตรวจสอบเรื่องในการจัดส่งเอกสารหลักสูตร เช่น

สถานีวิทยุฯ ออกอากาศในวันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓

2.1 การกำหนดคณะทำงานด้านพัฒนาหลักสูตรควรประกอบด้วย บุคคล  
ต่าง ๆ 6 ด้าน ดังนี้คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาวิชา ผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาชีพครู ผู้ชำนาญด้านการ  
พัฒนาหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผล ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดองค์การ และผู้ชำนาญด้านการ  
เรียน (สังค อุทราณันท์ 2528: 197)

2.2 การกำหนดความมุ่งหมายของหลักสูตร ควรพิจารณาถึงข้อมูลด้านความต้องการและความพร้อมของผู้เรียน รวมทั้งความต้องการของสังคมด้วย

2.3 ค้านโครงสร้างของหลักสูตร ควรปรับปรุงหน่วยกิตรวายวิชาที่ได้รับการประเมินความมากน้อยของจำนวนหน่วยกิตเท่า ๆ กัน และเพิ่มน้ำหน่วยกิตให้กับรายวิชาที่มีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพแต่เนื้อหาไม่เพียงพอ และบรรจุรายวิชาดังกล่าวไว้ในกลุ่มวิชาแกนคหกรรมศาสตร์ ซึ่งจะทำให้หลักสูตรมีคุณค่าตอบสนองความต้องการของสังคมมากขึ้น

2.4 การพัฒนาระบบเนื้อหาสาระลงในประมวลการสอนหรือชุดแบบเรียน ควรใช้วิธีการเลือกเนื้อหาวิชาหลายวิชาร่วมกัน เช่น ใช้ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ข้อมูลจากภาระวิจัยสภาพสังคม ใช้วิธีการทดลองเพื่อศึกษาความต้องการของผู้เรียน

### 3. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาระดับวิทยาเขต

3.1 ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา โดยจัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน เช่น จัดกิจกรรม HOME ROOM จัดกิจกรรมนันทนาการเข้าค่าย

3.2 ปรับปรุง พื้นความรู้ของนักศึกษาที่มีคุณวุฒิ วช.1 และ วช.2 โดยการเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติก่อนที่จะเข้ารับการศึกษาในสถาบันนี้

3.3 ปรับปรุงปริมาณคุณภาพ และความสะดวกในการใช้บริการ ของวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน และอาคารสถานที่ รวมตลอดจนถึงการขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานภายนอก

3.4 ส่งเสริมให้ครุภาร์ความรู้ ความทันสมัย ทั้งในวิชาชีพครุและวิชาชีพคหกรรมศาสตร์ เพื่อกรุคุณให้ครุอาจารย์ใช้เทคนิคการสอนหลาย ๆ วิช ให้สามารถผลิตลือและใช้สื่อการสอนใหม่ๆ สามารถตัวและประเมินผลการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งจัดให้มีการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน เพื่อให้อาจารย์มีโอกาสประเมินผลการสอนของตนเอง และปรับปรุงการสอนตามผลการประเมินนั้น

### 4. ข้อเสนอแนะสำหรับอาจารย์ผู้สอนในสถานศึกษา

4.1 ให้ความร่วมมือกับผู้บริหารสถานศึกษาในการปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายของสถานศึกษาและนโยบายของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

4.2 แสวงหาโอกาสให้กับตนเองในการเพิ่มพูนความรู้และทักษะทางวิชาชีพ อันจะสามารถสนับสนุนด้านการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ